

Vibeke Flesland Havre
Wolffsgate 9
5006 Bergen

Bergen 23.12.2013

Høringsuttalelse vedrørende revidert planprogram for Regional plan for fremtidig lokalisering av godshavn i Bergensområdet.

Jeg ber om at Fleslandsalternativet ikke videreføres i planprogrammet. Dette fordi det verken er økonomisk forsvarlig eller samfunnsmessig nyttig sett i et større perspektiv.

Det å ødelegge en skjærgård er en irreversibel prosess med enorme konsekvenser for både mennesker og natur.

For det første vil fire bygder med dype røtter og lange tradisjoner rases. Både Fleslandsbygda, Sletten, Espeland og Hjellestad kommer til å bli sterkt berørt av en evt. utbygging. Mange mennesker vil miste gård og grunn, andre vil bli tvunget til å flytte da flombelysning, støy og forurensing vil gjøre et stort område ubeboelig. En hel bydel med tusenvis av mennesker kommer til å bli berørt av en evt. utbygging. Videre kommer nødvendig infrastruktur og bygging av jernbane til å berøre ytterligere tusenvis av mennesker i Bergen Sør.

Området som blir berørt av det såkalte Fleslandsalternativet er et av Bergens mest brukte friluftsområder. Det er en den siste gjenværende skjærgården utenfor Bergen, og tilholdssted og øvingsområde for bla. Bergen Seilforening, Hjellestad Seilforening, Milde Båtlag, Liland Skole, Bergen Rideklubb og idrettslaget Gneist. Som rekreasjonsområde er dette området uerstattelig og av meget høy verdi.

Utbygging av en godshavn i Raunefjoden vil være et enormt inngrep i naturen som får store konsekvenser for livet både over og under vann. Havforskningsssenteret sin stasjon på Espeland driver betydelig forskning/datainnsamling i nærområdet i Raunefjorden. Naturvernforbundet i Hordaland stiller seg også negative til å bygge godshavn på Flesland pga. at det er et unikt kystlandskap med et spesielt dyre- og planteliv. Både hubro, havørn og ærfugl hekker her, sammen med skjell og hegre, hauk og hakkespett.

Skogen på Flesland er også spesiell, og tiltrekker seg dyr, fugler og insekter som vi ikke finner så mange andre steder på Vestlandet. Det er et av de få områdene på Vestlandet der vi finner kystregnskog. Dette er en undertype av temperert regnskog som regnes som verneverdig i globalt perspektiv.

Jeg etterlyser en behovsanalyse med et langsiktig perspektiv som viser at Fleslandsalternativet er nødvendig og kan være konkurransedyktig på sikt, samtidig som det fører til en positiv samfunnsmessig utvikling sett i et større perspektiv. Pr. i dag kan jeg ikke se at Fleslandsalternativet verken er miljøvennlig eller gagnar byutviklingen, snarere tvert i mot. Jeg ser heller ikke behovet for en slik investering når den er ødeleggende for Bergen som by, og har enorme negative konsekvenser av uopprettelig karakter.

Fleslandsalternativet er bygget på feilaktige premisser og uklare antakelser. Det finnes ikke tall som viser hva dette alternativet vil koste, det er uklart hvem som skal finansiere det og om det i det hele tatt er marked for en godshavn av denne dimensjonen. Med så mange og store usikkerhetsmomenter virker det lite klokt å starte en utbygging med så mange åpenlyse negative konsekvenser som en utbygging på Flesland vil få. Det virker ikke som en evt. utbygging på Flesland er lønnsomt for samfunnet på sikt.

En ny godshavn må være konkurransedyktig både med hensyn til pris og sikkerhet, noe Fleslandsalternativet ikke er. Utbyggingen kommer til å bli enormt kostbar, og seilingsforholdene i Raunefjorden er vanskelige. Nærheten til Flyplassen skaper også problemer sikkerhetsmessig, og det at en evt. ulykke i forbindelse med godshavnen vil stenge den maritime hovedledene inn til Bergen, er et annet viktig poeng.

Det må være mye klokere å benytte seg av de fasilitetene som allerede finnes i Bergensområdet, og bygge ut et område som har tradisjoner for industri. Ågotnes har pr. i dag ekstra havnekapasitet, og da mye av den aktiviteten som drives der i dag kommer til å avta i fremtiden, har Ågotnes behov for ny virksomhet. Samtidig er det enkelt å bygge ut Ågotnes uten at dette får negative konsekvenser for lokalmiljøet, snarere tvert i mot. Satsingen på nærskipfart tar sikte på å redusere transport på smale vestlandsveier, og viktigheten av jernbane er begrenset da Bergensbanen kun går mellom Oslo og Bergen slik at gods uansett må fraktes med båt eller bil for å bli distribuert på Vestlandet.

Mulighetsstudiet av Fleslandsområdet viser at bygging av jernbanespor til Flesland vil koste mellom 3-4 milliarder, og innebære betydelige konflikter. Er det ikke da bedre å benytte seg av et av de industristedene som ligger langs jernbanen i nær tilknytning til Bergen, i stedet for å ødelegge et område som i utgangspunktet har tradisjoner for jordbruk? Både Arna, Vaksdal og området rundt Salhus kan være gode alternativer, og her får vi muligheten for å blåse liv i en bygd i stedet for å ødelegge fire andre.

Det er mulig å bygge dypvannskai ved Garnes jernbanestasjon, og dersom det blir ny godsterminal i Arna, kunne det kanskje være et alternativ å legge en evt. ny godshavn her? Både Indre- og Ytre Arna trenger vekst og ny industri, og stedet ligger allerede ved jernbanelinjen, noe som rent økonomisk er et stort pluss, selv om de fleste godstogene går tomme fra Bergen til Oslo. Norges topografi tatt i betraktning er det nok en ønsketenkning at gods primært skal sendes med tog. I så fall må vi bygge ut det nasjonale jernbanenettet betraktelig.

Det at Bergen allerede har 4 store havner med mulighet for utbygging er et annet argument for at det ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt å bygge en ny, kostbar havn med store negative konsekvenser og en usikker fremtid. Kanskje burde vi heller samarbeide mer med nabofylket om utbyggingen av Risavika og en opprustning av de havnene vi har i Bergensområdet, for så å satse på nærskipfart slik at gods i størst mulig grad fraktes med båt og ikke med bil.

Det må være mulig å finne enklere og rimeligere alternativer med mer optimale maritime forhold enn Fleslandsalternativet. Sett i et større perspektiv må en ny godshavn være en mulighet til vekst, og ikke føre til en negativ samfunnsmessig utvikling.

Når man ser på den nødvendige, helhetlige infrastrukturen som kreves for å bygge en ny godshavn av internasjonale dimensjoner, er Flesland et svært dårlig alternativ. Vi må enes om hvilke kriterier som skal sikre en hensiktsmessig havnedebatt og en positiv samfunnsmessig utvikling, ellers kan vi påvirke Bergen sin posisjon som havneby i negativ retning og gjøre ugjenopprettelige feil. Dette handler ikke bare om å bygge en havn, det handler om samfunnsutvikling på et mye høyere plan.

Fleslandsalternativet står for meg som et kostbart alternativ med mange ubesvarte spørsmål og store negative konsekvenser. Både økonomien og behovsprøvingen er uklare. Et annet spørsmål er hvem som egentlig står bak planene om en ny godshavn. Det virker som pådriverne er de som ønsker å utvikle de attraktive sentrumstomtene på Dokken. I så fall er det private, økonomiske interesser som ligger bak, og ikke en tanke om bærekraftig utvikling og miljøhensyn.

Det å ødelegge et bygdesamfunn med lange jordbrukstradisjoner, rasere et vakkert naturområde og rive hjemmene til mennesker som har bodd der i generasjoner er ikke bærekraftig utvikling. En bydel er uerstattelig, en skjærgård likeså. Prosessen med å bygge en havn er irreversibel. Man må tenke seg nøye om før en setter i gang med et så drastisk tiltak.

Med vennlig hilsen

Vibeke Flesland Havre